

Lausunto

04.05.2021

VVTDno-2021-364

Asia: VN/3063/2020

Lausuntopyyntö työryhmän mietinnöstä positiivista luottotietorekisteriä koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Yhdenvertaisuusvaltuutettu on itsenäinen ja riippumaton viranomainen, jonka pääasiallisena tehtävänä on edistää yhdenvertaisuutta ja puuttua syrjintään. Yhdenvertaisuusvaltuutetun tehtävistä säädetään yhdenvertaisuuslaissa (1325/2014) sekä laissa yhdenvertaisuusvaltuutetusta (1326/2014).

Valtuutettu kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. On hyvä, että mietinnössä on käsitelty positiivisen luottotietorekisterin vaikutuksia yhdenvertaisuuteen tarkastellen sitä, miten rekisteri toivottavasti vähentäisi syrjivien kriteerien käyttöä scoring-menetelmissä sekä toisaalta arvioiden yhdenvertaisuuden toteutumista määriteltäessä keiden henkilöiden luottoja koskevat tiedot talletettaisiin rekisteriin. Valtuutetun näkemyksen mukaan mietinnössä esitetyt yhdenvertaisuusvaikutusarviointit ja luonnosratkaisu jälkimmäisen kysymyksen osalta ovat oikeansuuntaisia.

Mietinnössä on tarpeellisesti tuotu esille, että syrjintäperusteisiin kuuluvien tekijöiden käyttö scoring-menetelmissä voi olla yhdenvertaisuuslaissa kiellettyä syrjintää ja, että tästä on myös oikeuskäytäntöä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnasta. Valtuutettu katsoisi hyödylliseksi, että tässä yhteydessä viitattaisiin nimenomaisesti sekä välittömän että välillisen syrjinnän kieltoihin (YVL 10 § ja 13 §). Laadittavan lain perusteluissa tulisi nostaa esille erityisesti välillisen syrjinnän riskit, joihin sekä luotonantajien että luotonantoa valvovien viranomaisten tulee kiinnittää lisääntyvää huomiota varsinkin tekoäly- ja algoritmijärjestelmien käytön lisääntyessä.

Edellä todetuista syistä valtuutettu katsoo erittäin tarpeelliseksi, että kuluttajansuojalain 7 luvun 14 §:n ja 7 a luvun 11 § perusteluihin lisättäisiin nimenomainen viittaus yhdenvertaisuuslakiin ja sen mukaisiin välittömän ja välillisen syrjinnän kieltoihin.

Myös esityksen suhdetta perustuslakiin arvioitaessa olisi perusteltua kiinnittää huomiota yhdenvertaisuuteen (PL 6 §) ja tuoda esille mietinnössä muualla esitettyä yhdenvertaisuusvaikutusarviointia.

Valonen Tiina
Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto